

— របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវ • នយោបាយ

របៀបបង្កើតច្បាប់នៅ កម្ពុជា

តើគំនិតមួយក្លាយជាច្បាប់នៅកម្ពុជាយ៉ាងដូចម្តេច ហើយនរណាខ្លះចូលរួម?

— ចម្លើយខ្លី

ពីតុការងាររបស់ក្រសួង ដល់ ព្រះហស្តលេខារបស់ព្រះមហាក្សត្រ។

តើគំនិតមួយក្លាយជាច្បាប់នៅកម្ពុជាយ៉ាងដូចម្តេច ហើយនរណាខ្លះចូលរួម?

និយាយឱ្យខ្លី ជាធម្មតាក្រសួងមួយជាអ្នកសរសេរ **គណៈរដ្ឋមន្ត្រី** អនុម័ត ហើយ**សភា**ទាំងពីរ
បោះឆ្នោតលើវា។ ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ (Constitutional Council) អាចពិនិត្យវា ហើយ
ព្រះមហាក្សត្រឡាយព្រះហស្តលេខា។

— តួលេខសំខាន់ៗ

តួលេខបួនដែលប្រាប់រឿងទាំងមូល

24 ថ្ងៃ

ចាប់ពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីអនុម័ត ដល់ការ
ចុះហត្ថលេខាលើច្បាប់ប្រឆាំងការ
បោកប្រាស់ ឆ្នាំ 2026 (ការគណនា
របស់យើង)

125

សមាជិករដ្ឋសភា អាណត្តិចាប់ផ្តើម
ឆ្នាំ 2023 (IPU Parline)

62

សមាជិកព្រឹទ្ធសភា៖ 60 រូបជាប់ឆ្នោត
ដោយប្រយោល 2 រូបត្រូវបាន
តែងតាំង ឆ្នាំ 2024 (IPU
Parline)

4 ថ្ងៃ

ពីការបោះឆ្នោតរបស់រដ្ឋសភា ដល់ការ
ចុះហត្ថលេខា វិសោធនកម្មខែកក្កដា
ឆ្នាំ 2025 (ការគណនារបស់យើង)

01

អ្វីដែលបានកើតឡើង

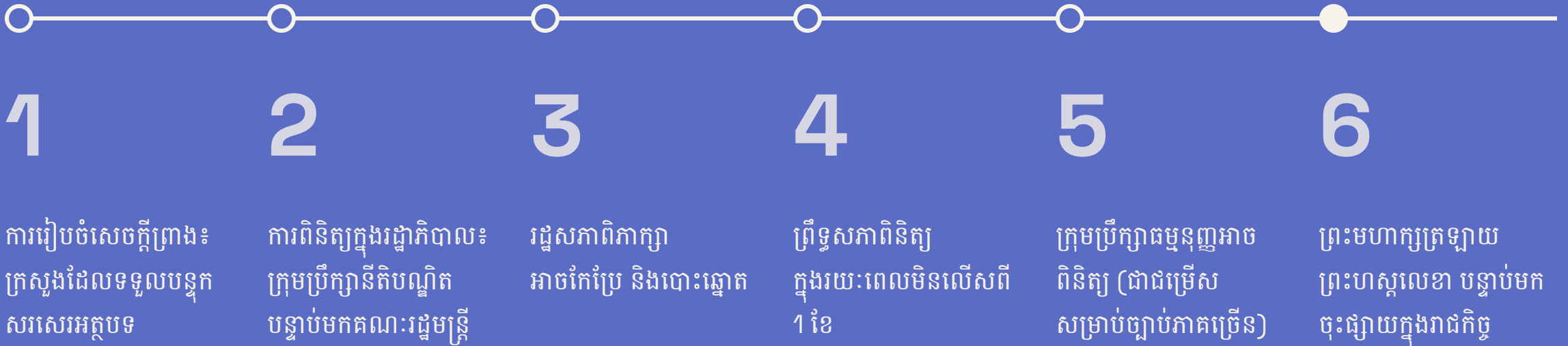
តើនរណាអាចផ្ដួចផ្ដើមច្បាប់?

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ (Constitution) នៃកម្ពុជាចែងថា មានក្រុម **3** ដែលអាចផ្ដួចផ្ដើមច្បាប់បាន៖ សមាជិកព្រឹទ្ធសភា (senators) តំណាងរាស្ត្រ ឬសមាជិករដ្ឋសភា (National Assembly) និងនាយករដ្ឋមន្ត្រី (រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា 91 ការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេសរបស់ OHCHR)។

ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្ដែង ច្បាប់ថ្មីភាគច្រើនមកពីរដ្ឋាភិបាល។ អត្ថបទរបស់រដ្ឋាភិបាលហៅថា “**សេចក្តីព្រាងច្បាប់**” (draft law)។ អត្ថបទដែលផ្ដួចផ្ដើមដោយសមាជិកសភា ហៅថា “**សំណើច្បាប់**” (proposed law) (Open Development Cambodia, 2021)។

— អ្វីដែលបានកើតឡើង

6 ជំហាន ពីសេចក្តីព្រាងរហូតក្លាយជាច្បាប់

— អ្វីដែលបានកើតឡើង • ជំហានទី 1 និងទី 2

នៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល

ជំហានទី 1៖ ការរៀបចំសេចក្តីព្រាង

ក្រសួងដែលទទួលបន្ទុក សរសេរអត្ថបទ។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ 2013 មក **សារាចរលេខ 03** (Circular No. 03) ដែលជាសេចក្តីណែនាំផ្លូវការរបស់ រដ្ឋាភិបាល បានកំណត់វិធីសាស្ត្ររៀបចំសេចក្តីព្រាងរួមមួយ (Open Development Cambodia)។ Open Development Cambodia រៀបរាប់ថា នៅដំណាក់កាលនេះមាន **ការពិគ្រោះយោបល់ 2 ជំពូក** ជាមួយក្រសួង នានា មន្ត្រីថ្នាក់មូលដ្ឋាន សង្គមស៊ីវិល និងក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម។

ជំហានទី 2៖ ការពិនិត្យក្នុងរដ្ឋាភិបាល

ក្រុមប្រឹក្សានីតិបណ្ឌិត (**Council of Jurists**) ដែលជាស្ថាប័នអ្នកជំនាញច្បាប់ បង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ 2020 ពិនិត្យគុណភាពផ្នែកច្បាប់នៃសេចក្តីព្រាង។ បន្ទាប់មក **គណៈរដ្ឋមន្ត្រី** (**Council of Ministers**) អនុម័តសេចក្តីព្រាងនេះ ក្នុងកិច្ចប្រជុំ ពេញអង្គ (Law on the Council of Ministers, 1994)។

— អ្វីដែលបានកើតឡើង • ជំហានទី 3 ដល់ទី 5

សភា និងការពិនិត្យដែលជាជម្រើស

ជំហានទី 3៖ រដ្ឋសភា

សមាជិកនៃសភាជាន់ទាប ដែលជាប់ឆ្នោត ពិភាក្សាលើសេចក្តីព្រាង អាចកែប្រែ និង បោះឆ្នោត។

ជំហានទី 4៖ ព្រឹទ្ធសភា

សភាជាន់ខ្ពស់មានពេល **មិនលើសពី 1 ខែ** ដើម្បីពិនិត្យច្បាប់ ឬតិចជាងនេះ ប្រសិនបើជាករណីបន្ទាន់។ ព្រឹទ្ធសភាអាច ឯកភាព ស្នើឱ្យកែប្រែ ឬបដិសេធច្បាប់នោះ។ សំណើកែប្រែ ត្រូវបញ្ជូនត្រឡប់ទៅរដ្ឋសភាវិញ ហើយរដ្ឋសភាជាអ្នក សម្រេចថា ទទួលយកឬអត់ (រដ្ឋធម្មនុញ្ញ)។

ជំហានទី 5៖ ការពិនិត្យដែលជាជម្រើស

សម្រាប់ច្បាប់ភាគច្រើន ជំហាននេះជាជម្រើស។ **ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ** អាចពិនិត្យថា តើច្បាប់នោះស្រប នឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញឬទេ។ ក្រុមប្រឹក្សាត្រូវផ្តល់ចម្លើយ **ក្នុងរយៈពេល 30 ថ្ងៃ** (រដ្ឋធម្មនុញ្ញ)។

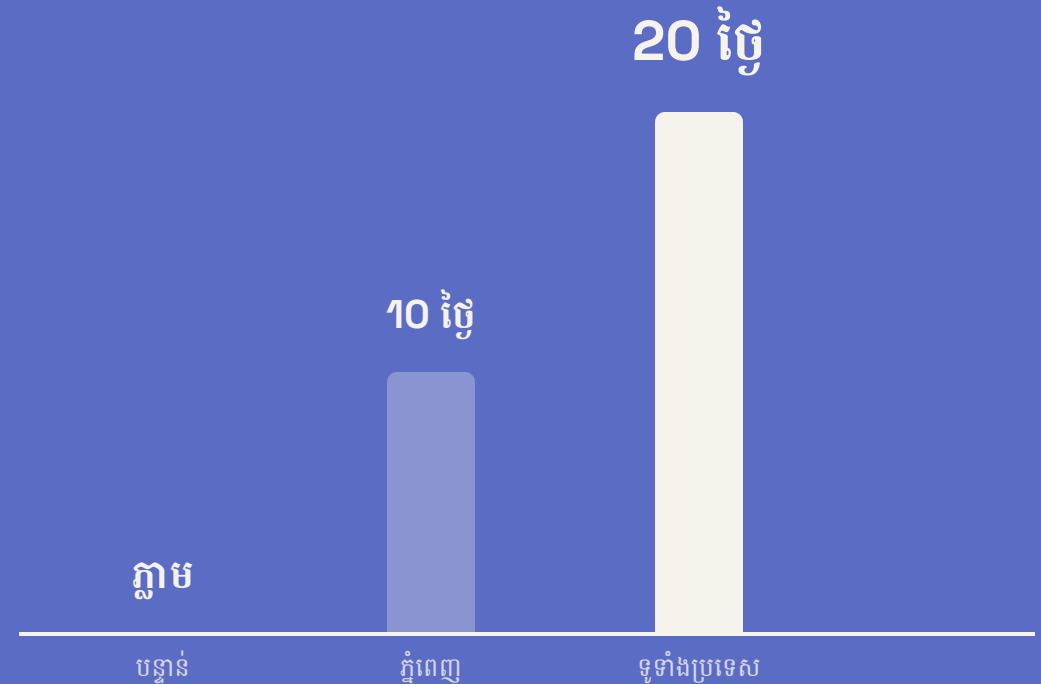
— អ្វីដែលបានកើតឡើង • ជំហានទី 6

ព្រះហស្តលេខារបស់ព្រះមហាក្សត្រ

ព្រះមហាក្សត្រឡាយព្រះហស្តលេខាលើព្រះរាជក្រម (Royal Kram) ដែលជាលិខិតរបស់ព្រះមហាក្សត្រ សម្រាប់ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ជាផ្លូវការ។ នៅពេលព្រះមហាក្សត្រគង់នៅក្រៅប្រទេស ប្រធានព្រឹទ្ធសភាចុះហត្ថលេខា ក្នុងនាមជាប្រមុខរដ្ឋស្តីទី។

ច្បាប់ត្រូវបានចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច (Royal Gazette) ដែលជាឯកសារកត់ត្រាច្បាប់ជាផ្លូវការ (Hap, 2022)។ ច្បាប់ចូលជាធរមាននៅភ្នំពេញ ក្រោយ 10 ថ្ងៃ និងនៅទូទាំងប្រទេស ក្រោយ 20 ថ្ងៃ។ ច្បាប់ដែលត្រូវបានកំណត់ថាជាការបន្ទាន់ ចូលជាធរមានភ្លាម (រដ្ឋធម្មនុញ្ញ)។

ពេលច្បាប់ដែលបានចុះហត្ថលេខា ចូលជាធរមាន

ចំនួនថ្ងៃក្រោយពេលច្បាប់ត្រូវបានចុះផ្សាយ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ (ការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេសរបស់ OHCHR)

— អ្វីដែលបានកើតឡើង • ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង

ច្បាប់ប្រឆាំងការបោកប្រាស់ ក្នុងរយៈពេល 24 ថ្ងៃ

ក្នុងឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងមួយ នៅថ្ងៃទី 13 ខែមីនា ឆ្នាំ 2026 គណៈរដ្ឋមន្ត្រីបានអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់ប្រឆាំងនឹងការបោកប្រាស់តាមអនឡាញ (CamboJA News, 2026)។

នៅថ្ងៃទី 30 ខែមីនា រដ្ឋសភាបានអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ដោយសំឡេង **112 ទល់នឹង 0** (Asia News Network, 2026)។ ព្រឹទ្ធសភាបានឯកភាពនៅថ្ងៃទី 3 ខែមេសា។ នៅថ្ងៃទី 6 ខែមេសា ប្រមុខរដ្ឋស្តីទីបានចុះហត្ថលេខា ហើយច្បាប់នេះចូលជាធរមានភ្លាម (Fresh News, 2026)។

នេះស្មើនឹង **24 ថ្ងៃ** ចាប់ពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីរហូតក្លាយជាច្បាប់ (ការគណនារបស់យើង)។

សេចក្តីព្រាងច្បាប់ប្រឆាំងការបោកប្រាស់តាមអនឡាញ ឆ្នាំ 2026

13 មីនា គណៈរដ្ឋមន្ត្រីអនុម័តសេចក្តីព្រាង

30 មីនា រដ្ឋសភាអនុម័ត 112 ទល់នឹង 0

3 មេសា ព្រឹទ្ធសភាឯកភាព

6 មេសា ចុះហត្ថលេខា ហើយចូលជាធរមានភ្លាម

24 ថ្ងៃ

ចាប់ពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីរហូតក្លាយជា
ច្បាប់ (ការគណនារបស់យើង)

02

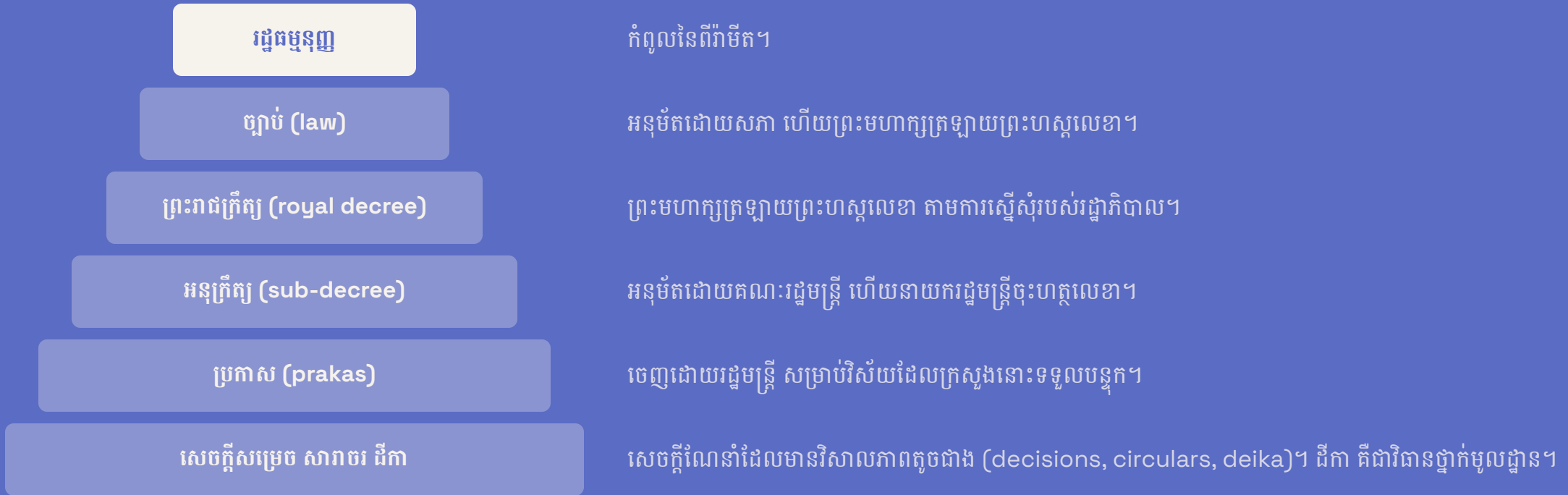
ហេតុអ្វីវាសំខាន់

វិធានប្រចាំថ្ងៃជាច្រើន ស្ថិតនៅ ក្រោមច្បាប់។

អត្រាពន្ធ ការពិន័យចរាចរណ៍ និងអាជ្ញាប័ណ្ណអាជីវកម្ម ច្រើនតែមកពីវិធានដែលស្ថិតនៅ
ក្រោមច្បាប់។ សូមគិតដល់ពីកម្មវិធី (Council of ASEAN Chief Justices; Hap,
2022)។

— ហេតុអ្វីវាសំខាន់

ពីរ៉ាមីតនៃវិធាន

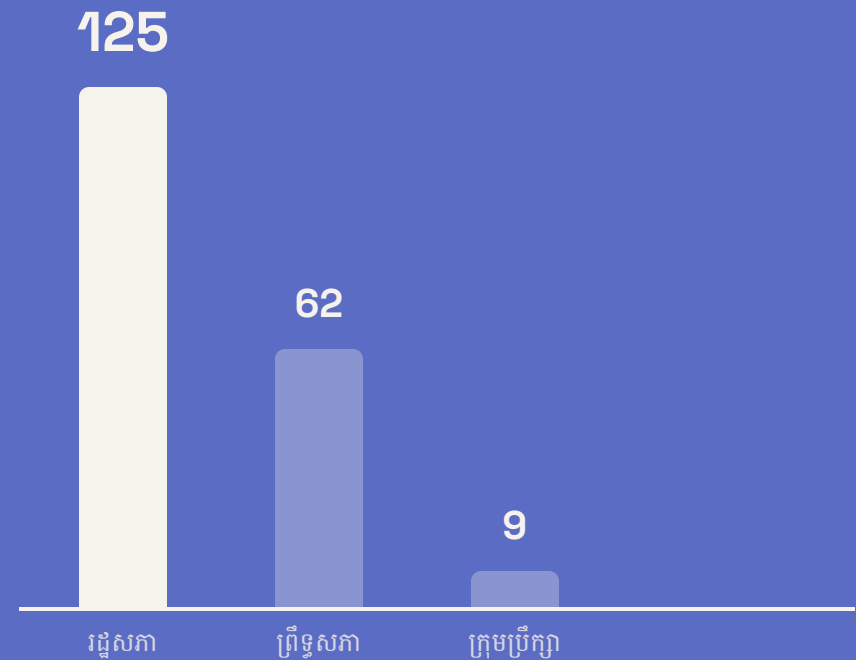
វិធាននីមួយៗដែលនៅថ្នាក់ក្រោម ត្រូវតែស្របតាមវិធានដែលនៅពីលើវា (Hap, 2022; Council of ASEAN Chief Justices)។

— 03 • អ្នកពាក់ព័ន្ធ

តើមានអ្នកណាខ្លះពាក់ព័ន្ធ?

- **រដ្ឋសភា** មានសមាជិក 125 រូប សម្រាប់អាណត្តិដែលចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 2023។ ក្នុងនោះ 17 រូបជាស្ត្រី ឬ 13.6% (IPU Parline, 2023)។ សមាជិកម្នាក់ៗតំណាងឱ្យប្រជាជនប្រមាណ 139,392 នាក់ (ការប៉ាន់ស្មាន ការគណនា របស់យើង៖ ប្រជាជន 17.424 លាននាក់ ចែកនឹង 125 ទិន្នន័យ IPU Parline ឆ្នាំ 2023)។
- **ព្រឹទ្ធសភា** មានសមាជិក 62 រូប សម្រាប់អាណត្តិដែលចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 2024។ 60 រូបត្រូវបានជ្រើសរើសតាមការ បោះឆ្នោតដោយប្រយោល (indirect election) មិនមែនដោយអ្នកបោះឆ្នោតដោយផ្ទាល់ទេ។ 2 រូបទៀត ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់តែងតាំង។ 12 រូបជាស្ត្រី ឬ 19.4% (IPU Parline, 2024)។
- **ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ** មានសមាជិក 9 រូប។ ព្រះមហាក្សត្រ រដ្ឋសភា និងឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម (Supreme Council of the Magistracy) តែងតាំងម្ខាង 3 រូប សម្រាប់អាណត្តិ 9 ឆ្នាំ។ ព្រះមហាក្សត្រ នាយករដ្ឋមន្ត្រី ឬ ប្រធាននៃសភាណាមួយ អាចបញ្ជូនច្បាប់មួយទៅក្រុមប្រឹក្សានេះ។ តំណាងរាស្ត្រ 1/10 ឬសមាជិកព្រឹទ្ធសភា 1/4 ក៏ អាចធ្វើដូច្នេះបានដែរ (រដ្ឋធម្មនុញ្ញ)។

ចំនួនសមាជិក

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ៖ សមាជិក 9 រូប (រដ្ឋធម្មនុញ្ញ)

— 04 • ហានិភ័យ និងសំណួរដែលនៅចំហ

ល្បឿនមានពីរជ្រុង

នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ 2025 រដ្ឋធម្មនុញ្ញខ្លួនឯងត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្ម ទាក់ទងនឹងសញ្ញាតិ។ រដ្ឋសភាបានបោះឆ្នោតនៅថ្ងៃទី 11 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 2025 ដោយសំឡេង **125** (ផ្នែកព័ត៌មាននៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ឬ OCM Press Unit, 2025)។ ព្រឹទ្ធសភាបានបោះឆ្នោត 3 ថ្ងៃក្រោយមក ដោយសំឡេង **58** (ទីភ្នាក់ងារសារព័ត៌មានកម្ពុជា ឬ AKP, 2025)។ វិសោធនកម្មនេះត្រូវបានចុះហត្ថលេខានៅថ្ងៃបន្ទាប់ (Open Development Cambodia, 2025)។ នេះស្មើនឹង **4 ថ្ងៃ** ពីការបោះឆ្នោតរបស់រដ្ឋសភា ដល់ការចុះហត្ថលេខា (ការគណនារបស់យើង)។

វិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញស្តីពីសញ្ជាតិ ឆ្នាំ 2025

11	កក្កដា	រដ្ឋសភាបោះឆ្នោត 125 សំឡេង
14	កក្កដា	ព្រឹទ្ធសភាបោះឆ្នោត 58 សំឡេង
15	កក្កដា	ចុះហត្ថលេខា

4 ថ្ងៃ

ពីការបោះឆ្នោតរបស់រដ្ឋសភា ដល់
ការចុះហត្ថលេខា (ការគណនារបស់
យើង)

05

និយសម្រាប់អ្នក

ដឹងថានរណាចុះហត្ថលេខាលើវិធានមួយ។

ការដឹងថានរណាជាអ្នកចុះហត្ថលេខាលើវិធានមួយ ជួយឱ្យអ្នកដឹងថាគួរសួរនរណា។

ពលរដ្ឋក៏អាចសួរថា តើច្បាប់មួយស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញឬទេ។ ពួកគេធ្វើដូច្នេះតាមរយៈតំណាងរាស្ត្ររបស់ខ្លួន សមាជិកព្រឹទ្ធសភា ឬប្រធាននៃសភាណាមួយ (រដ្ឋធម្មនុញ្ញ)។

— 06 • ទស្សនៈខុសៗគ្នា

អំពីល្បឿន

ឧទាហរណ៍ថ្មីៗទាំងពីរ ត្រូវបានអនុម័តដោយ**គ្មានសំឡេងប្រឆាំង** (Asia News Network, 2026; OCM Press Unit, 2025; AKP, 2025)។

អ្នកខ្លះមើលឃើញថា នេះជាការឯកភាពយ៉ាងទូលំទូលាយលើបញ្ហាបន្ទាន់។ អ្នកខ្លះទៀតអាចសួរថា តើរយៈពេលខ្លីបែបនេះ ទុកពេលគ្រប់គ្រាន់ឱ្យសាធារណជនអានឬទេ។

សំឡេងគាំទ្រ ដោយគ្មានសំឡេងប្រឆាំង (ចំណែកនៃអាសនៈ)

ច្បាប់ប្រឆាំងការបោកប្រាស់ • រដ្ឋសភា •
30 មីនា 2026

112 នៃ 125

វិសោធនកម្ម • រដ្ឋសភា • 11 កក្កដា 2025

125 នៃ 125

វិសោធនកម្ម • ព្រឹទ្ធសភា • 14 កក្កដា 2025

58 នៃ 62

បោះឆ្នោតមួយៗ បង្ហាញសំឡេងគាំទ្រ ជាចំណែកនៃអាសនៈរបស់សភានោះ៖ រដ្ឋសភា 125 ព្រឹទ្ធសភា 62 (IPU Parline)។

— ទស្សនៈខុសៗគ្នា

អំពីការពិគ្រោះយោបល់

ទស្សនៈរបស់រដ្ឋាភិបាល

នៅខែតុលា ឆ្នាំ 2025 តំណាងរបស់កម្ពុជាបានថ្លែងនៅក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្សនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ទាក់ទងនឹងបរិស្ថាន លោកថា កម្ពុជាដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម “តាមរយៈច្បាប់ ការពិគ្រោះយោបល់ និងកំណែទម្រង់”។ លោកថា សង្គមស៊ីវិលចូលរួមក្នុង “វេទិកាបើកចំហពីរដងក្នុងមួយឆ្នាំ” (Cambodianess, 2025)។ ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មអាចលើកឡើងពីបញ្ហាតាមរយៈវេទិកាឯកជន-ផ្នែកឯកជន (Government–Private Sector Forum) ដែលដំណើរការតាំងពីឆ្នាំ 1999។ របាយការណ៍ចុងក្រោយរបស់វេទិកានេះ រាប់បញ្ចូលដែលបានលើកឡើងចាប់ពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ 2023។ នៅចុងឆ្នាំ 2024 បញ្ហា 115 ត្រូវបានលើកឡើង ហើយ 79 ត្រូវបានដោះស្រាយ ប្រមាណ 69%។ ទាំងនេះជាគូលេខរបស់រដ្ឋាភិបាលផ្ទាល់ (ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ឬ CDC, 2025)។

ទស្សនៈផ្សេងទៀត

អ្នករាយការណ៍ពិសេសរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ (UN Special Rapporteur) ដែលជាអ្នកជំនាញឯករាជ្យ បានចេញរបាយការណ៍មួយនៅឆ្នាំ 2025។ ទាក់ទងនឹងធនធានធម្មជាតិ របាយការណ៍នេះអំពាវនាវឱ្យមាន “ការចូលរួមនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងបរិយាប័ន្ន” កាន់តែច្រើន។ វាក៏ស្នើឱ្យមាន “ការត្រួតពិនិត្យ និងតុល្យភាពអំណាច ដែលដឹកនាំដោយប្រជាជន” ផងដែរ (OHCHR, 2025)។ អង្គការផ្នែកច្បាប់ ICNL (International Center for Not-for-Profit Law) តាមដានសេចក្តីព្រាងច្បាប់ដែលប៉ះពាល់ដល់សង្គមស៊ីវិល។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន (Access to Information) ត្រូវបានពិភាក្សាអស់ជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ។ គិតត្រឹមខែសីហា ឆ្នាំ 2025 សេចក្តីព្រាងនេះមិនទាន់ត្រូវបានដាក់ជូនជាផ្លូវការនៅឡើយទេ (ICNL, 2025; CamboJA News, 2024)។

— អំពីទិន្នន័យ

សូមអានតួលេខទាំងនេះដោយប្រុងប្រយ័ត្ន

- វិធានផ្នែកច្បាប់ ដកស្រង់ពីការបកប្រែរដ្ឋធម្មនុញ្ញជាភាសាអង់គ្លេសតែមួយ តាមវិសោធនកម្មឆ្នាំ 1999 ដែលដាក់ផ្សាយដោយការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស (OHCHR)។ ការបកប្រែពីអត្ថបទដើមជាភាសាខ្មែរខុសគ្នាបន្តិចបន្តួច ដូច្នេះយើងមិនផ្តល់រយៈពេលកំណត់របស់ព្រឹទ្ធសភាសម្រាប់ករណីបន្ទាន់ទេ។
- ចំនួនសមាជិក មកពី IPU Parline តែប៉ុណ្ណោះ។ ចំនួនប្រជាជនក្នុងសមាជិកម្នាក់ ជាការប៉ាន់ស្មានរបស់យើងផ្ទាល់។
- ពេលវេលា 24 ថ្ងៃ និង 4 ថ្ងៃ ជាការគណនារបស់យើង ពីកាលបរិច្ឆេទដែលត្រូវបានរាយការណ៍។
- តួលេខរបស់វេទិកា (លើកឡើង 115 ដោះស្រាយ 79) ជាតួលេខដែលរដ្ឋាភិបាលរាយការណ៍ មិនមែនជាសវនកម្មឯករាជ្យទេ។ តួលេខទាំងនេះគ្របដណ្តប់លើបញ្ហាដែលបានលើកឡើង ចាប់ពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ 2023 ដល់ចុងឆ្នាំ 2024 មិនមែនចំនួនសរុបតាំងពីឆ្នាំ 1999 ទេ។
- ចំនួនសំឡេងឆ្នោតក្នុងក្រាហ្វិក មកពី Asia News Network (2026) OCM Press Unit (2025) និង AKP (2025)។ ថ្ងៃនៅលើខ្សែពេលវេលា ត្រូវបានដាក់តាមកាលបរិច្ឆេទក្នុងរបាយការណ៍ទាំងនោះ។

— ប្រភព

តួលេខនីមួយៗ និងប្រភពរបស់វា

1. **Constitution of the Kingdom of Cambodia (English translation, as amended 1999)**
Kingdom of Cambodia (hosted by OHCHR Cambodia)
https://cambodia.ohchr.org/sites/default/files/Constitution_ENG.pdf
2. **Law making process**
Open Development Cambodia · Sept 2021
<https://opendevelopmentcambodia.net/topics/law-making-process/>
3. **Council of Ministers approves draft law targeting online scammers**
CamboJA News · Mar 2026
<https://cambojanews.com/council-of-ministers-approves-draft-law-targeting-online-scammers/>
4. **Cambodia's National Assembly passes anti-tech scam law unanimously**
Asia News Network · Mar 2026
<https://asianews.network/cambodias-national-assembly-passes-anti-tech-scam-law-unanimously/>
5. **Cambodia's new Law on Combating Technology-based Fraud promulgated**
Fresh News · Apr 2026
<https://m.en.freshnewsasia.com/index.php/en/localnews/69527-2026-04-07-07-38-38.html>
6. **Parline: Cambodia, National Assembly**
Inter-Parliamentary Union
<https://data.ipu.org/parliament/KH/KH-LC01/>
7. **Parline: Cambodia, Senate**
Inter-Parliamentary Union
<https://data.ipu.org/parliament/KH/KH-UC01/>
8. **National Assembly unanimously approves proposed amendment to Article 33 of Constitution**
Office of the Council of Ministers, Press and Quick Reaction Unit · Jul 2025
<https://pressoom.gov.kh/en/archives/112706>
9. **Senate approves constitutional amendment allowing citizenship revocation**
Agence Kampuchea Presse (AKP) · Jul 2025
<https://www.akp.gov.kh/post/detail/342129>
10. **Constitutional law on amendment to Article 33**
Open Development Cambodia · Jul 2025
https://data.opendevelopmentcambodia.net/laws_record/constitutional-law-on-amendment-to-article-33-of-the-constitution-of-the-kingdom-of-cambodia
11. **Introduction to Cambodian Law**
Phalthy Hap (UNAM Instituto de Investigaciones Jurídicas)
<https://archivos.juridicas.unam.mx/www/bjv/libros/15/7049/27.pdf>
12. **Sources of Laws in Cambodia**
Council of ASEAN Chief Justices
<https://cacj-ajp.org/cambodia/legal-system/cambodian-laws/overview/sources-of-laws-in-cambodia/>
13. **Law on the Organization and Functioning of the Council of Ministers (English translation)**
Kingdom of Cambodia · Jul 1994
https://huskyandpartners.com/images/Law%20Library/Administrative%20Law/20180825-Law%20on%20Organization%20and%20Function%20of%20Office%20of%20Council%20of%20Ministers_1994_En.pdf.pdf
14. **Circular No. 03 on procedures and rules for drafting laws and other legal documents**
Open Development Cambodia (Royal Government of Cambodia) · May 2013
https://data.opendevelopmentcambodia.net/laws_record/circular-no-03-on-implementation-and-guidelines-on-procedures-and-rules-for-drafting-laws-and-other
15. **Royal Decree No. 661 on the establishment and implementation of the Council of Jurists**
Open Development Cambodia · Jun 2020
16. **Cambodia defends its human rights record as the UN Rapporteur presents his report**
Cambodianess · Oct 2025
<https://cambodianess.com/article/cambodia-defends-its-human-rights-record-as-the-un-rapporteur-presents-his-report>
17. **Progress Report on the 19th Government-Private Sector Forum, 2nd Semester 2024**
Council for the Development of Cambodia · May 2025
<https://cdc.gov.kh/wp-content/uploads/2025/08/EN-19th-G-PSF-Progress-Report-2nd-Semester-2024.pdf>
18. **A/HRC/60/86: Situation of human rights in Cambodia, Report of the Special Rapporteur**
OHCHR · Jul 2025
<https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/ahrc6086-situation-human-rights-cambodia-report-special-rapporteur>
19. **Civic Freedom Monitor: Cambodia**
International Center for Not-for-Profit Law · Aug 2025
<https://www.icnl.org/resources/civic-freedom-monitor/cambodia>
20. **Ministry of Information finalizing protracted Access to Information draft law**
CamboJA News · Jan 2024
<https://cambojanews.com/ministry-of-information-finalizing-protracted-access-to-information-draft-law/>

— សេចក្តីប្រកាស

មុនពេលអ្នកប្រើរបាយការណ៍នេះ

ប្រភព និងភាពត្រឹមត្រូវ

តួលេខក្នុងរបាយការណ៍នេះ ត្រូវបានប្រមូលពីប្រភពសាធារណៈ ដែលយើងជឿថាអាចទុកចិត្តបាននៅពេលសរសេរ (ខែតុលា ឆ្នាំ 2026)។ ទិន្នន័យអាចខុសគ្នារវាងប្រភព ហើយអាចត្រូវកែប្រែនៅពេលក្រោយ។ សូមពិនិត្យប្រភពដើមជានិច្ច មុនពេលពឹងផ្អែកលើតួលេខណាមួយ។

សម្រាប់ការសិក្សាតែប៉ុណ្ណោះ

របាយការណ៍នេះសម្រាប់គោលបំណងអប់រំតែប៉ុណ្ណោះ មិនមែនជាដំបូន្មានហិរញ្ញវត្ថុ វិនិយោគ ច្បាប់ ឬវេជ្ជសាស្ត្រឡើយ។ សូមស្វែងរកដំបូន្មានពីអ្នកជំនាញ មុនពេលធ្វើការសម្រេចចិត្ត។

ឯករាជ្យ

The Camdex Lab ជាស្ថាប័នឯករាជ្យ ហើយមិនមានទំនាក់ទំនង ឬទទួលបានការគាំទ្រពីស្ថាប័នណាមួយដែលបានដកស្រង់ឡើយ។ ការលើកឈ្មោះស្ថាប័នណាមួយ មិនមានន័យថាស្ថាប័ននោះបានពិនិត្យ ឬយល់ព្រមលើរបាយការណ៍នេះទេ។

រូបថត

រូបថតប្រើសម្រាប់ជាឧទាហរណ៍ ក្រោមអាជ្ញាប័ណ្ណ Unsplash ហើយមានបញ្ជាក់ឈ្មោះអ្នកថតលើស្លាយនីមួយៗ។ រូបថតទាំងនេះមិនបង្ហាញមនុស្ស ទីកន្លែង ឬព្រឹត្តិការណ៍ដែលបានរៀបរាប់ក្នុងទិន្នន័យទេ លើកលែងតែមានការបញ្ជាក់។

ការចែករំលែក និងការដកស្រង់

អ្នកអាចចែករំលែករបាយការណ៍នេះ និងដកស្រង់ផ្នែកខ្លីៗ ឬក្រាហ្វិកតែមួយ ដោយបញ្ជាក់ប្រភព "The Camdex Lab" និងភ្ជាប់តំណទៅ thecamdexlab.com។ សូមកុំលក់ ឬលុបឈ្មោះប្រភពរបស់យើងចេញ។

រកឃើញកំហុស?

សូមផ្ញើអ៊ីមែលមក info@thecamdexlab.com។ យើងកែកំហុសហើយចុះបញ្ជីការកែប្រែនីមួយៗជាសាធារណៈ។ កំណែនេះបកប្រែពីភាសាអង់គ្លេស។ បើមានភាពខុសគ្នា សូមយោងតាមកំណែភាសាអង់គ្លេស។

THE CAMDEX LAB

ប្រសិនបើអ្នកអាចផ្តល់មតិលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់មួយ មុនពេលបោះឆ្នោត តើវានឹងនិយាយអំពី
ប្រធានបទអ្វី?

អានតាមអនឡាញ

មើលសេរីវីដេអូ

thecamdexlab.com

សម្រាប់ការសិក្សាតែប៉ុណ្ណោះ។ មិនមែនជាដំបូន្មានហិរញ្ញវត្ថុ វិនិយោគ ច្បាប់ ឬវេជ្ជសាស្ត្រទេ។ ឯករាជ្យ មិនមានទំនាក់ទំនងនឹងស្ថាប័នដែលបានដកស្រង់ទេ។

© 2026 The Camdex Lab Organisation · កម្ពុជា · កែតម្រូវ៖ info@thecamdexlab.com